

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Ćwiczenia wykopaliskowe**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **19-PW-11-Arch**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: archeologia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 160
9. Liczba punktów ECTS: **6**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: koordynacja władze Wydziału Archeologii (dr hab. Marcin Ignaczak, prof. UAM – ignaczak@amu.edu.pl)
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
Obowiązkowe ćwiczenia wykopaliskowe umożliwiają studentom zapoznanie się z terenowym aspektem badań archeologicznych, będącym niezbędnym elementem w dalszej pracy zawodowej na poziomie II stopnia studiów, zyskując kompetencje do samodzielnego prowadzenia prac i organizacji projektu.
Studenci uczestniczą w pracach ekspedycji wykopaliskowych, a także badaniach ratowniczych, prowadzonych na obszarach inwestycji przez pracowników Wydziału Archeologii UAM. Szeroki zakres badań na różnych typach stanowisk archeologicznych (obiekty architektoniczne, stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej, stanowiska płaskie), z całego przekroju dziejów, umożliwia zapoznanie się z odmiennymi problemami metodycznymi, a także różnymi technikami prowadzenia prac wykopaliskowych. Dodatkowo możliwość udziału w badaniach wykopaliskowych, prowadzonych przez współpracujące instytucje naukowe (muzea archeologiczne, IAI PAN), poszerza zakres wiedzy na temat metodyki badań terenowych i technik dokumentacyjnych stosowanych przez różne ośrodki na obszarze całego kraju i za granicą.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):
Wymagane są kompetencje nabyte w trakcie zajęć:
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_1	nabycie przez studentów szczegółowych umiejętności, niezbędnych dla poprawnego prowadzenia i udokumentowania prac wykopaliskowych.	K_W02, K_W03, K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U10, K_U13, K_K02, K_K04, K_K05
EU_2	umiejętność zaprogramowania kwerendy archiwalnej w celu uzyskania szczegółowych informacji odnośnie historii badanego obiektu, wstępna interpretacja	K_W03, K_W05, KW_07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U10, K_U13, K_K02, K_K04, K_K05
EU_3	umiejętność szczegółowego zastosowania metod praktycznych związanych z eksploracją obiektów archeologicznych	K_W07, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U10, K_U13, K_K02, K_K04, K_K05
EU_4	umiejętność właściwego wykorzystania możliwości technicznych służących m.in. do wykonywania pomiarów za pomocą różnych urządzeń (niwelator, teodolit total station)	K_W05, K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U10, K_U13, K_K02, K_K04, K_K05
EU_5	zastosowanie właściwego sposobu wykonywania (w zależności od potrzeb i specyfiki źródeł) dokumentacji rysunkowej i fotograficznej, pobieraniem i przechowywaniem specjalistycznych próbek,	K_W08, K_W09, K_U01, K_U02, K_U10,

	inwentaryzacją materiałów źródłowych (mycie i metrykowanie, segregacja, opis i klasyfikacja, dokumentacja rysunkowa)	K_U13, K_K02, K_K04, K_K05
EU_6	potrafi sporządzić „sprawozdanie z badań wykopaliskowych” (będące obowiązkowym elementem praktyk) wprowadzi umiejętność systematycznego dokumentowania prowadzonych prac na stanowisku, a także przygotuje studentów do prac administracyjnych związanych z koniecznością przekazania wyników badań odpowiednim służbom konserwatorskim.	K_W12, K_U09, K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
zapoznanie się z zarządzaniem terenowym aspektem badań archeologicznych	EU_1 do EU_5
twórcze uczestnictwo w pracach ekspedycji wykopaliskowych, a także badaniach ratowniczych poprzez koordynowanie działania projektu badawczego	EU_6
umiejętne stosowanie technik koniecznych do badania różnych typów stanowisk archeologicznych (obiekty architektoniczne, stanowiska archeologiczne o własnej formie krajobrazowej, stanowiska płaskie)	EU_1 do EU_5
umiejętność samodzielnego, metodycznego prowadzenia prac badawczych	EU_1 do EU_6
znajomość technik prowadzenia prac badawczych	EU_1 do WU_6

5. Zalecana literatura:

- Barker P. 1994. Techniki wykopalisk archeologicznych. Warszawa: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Generalny Konserwator Zabytków.
Harris E. C. 1992. Zasady stratygrafii archeologicznej. Warszawa: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Generalny Konserwator Zabytków.
Kajzer L. 1984. Wstęp do badań archeologiczno-architektonicznych. Łódź: Uniwersytet Łódzki.
Kobyliński Z. (red.) 1999. Metodyka ratowniczych badań archeologicznych. Warszawa: Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich.
Renfrew C., Bahn P. 2002. Archeologia: teorie, metody, praktyka. Warszawa: Prószyński i s-ka.
Różycki A. 1981. Podstawy topografii. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	X
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	X
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu				
	EU_1	EU_2	EU_3	EU_4	EU_5
Egzamin pisemny					
Egzamin ustny					
Egzamin z „otwartą książką”					
Kolokwium pisemne					
Kolokwium ustne					
Test					
Projekt					
Esej					
Raport – sprawozdanie	X	X	X	X	X
Prezentacja multimedialna					
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)					
Portfolio					
Inne (jakie?) -					
...Ocena kierownika ćwiczeń	X	X	X	X	X

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		160
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	5
	Czytanie wskazanej literatury	5
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	5
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	
	Inne (jakie?) -	
	...prace gabinetowe (zabezpieczenie zabytków)	10
SUMA GODZIN		185
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		6

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): student w stopniu wyróżniającym opanował treści nauczania
 dobry plus (+db; 4,5): student w stopniu bardzo dobrym opanował treści nauczania
 dobry (db; 4,0): student w stopniu dobrym opanował treści nauczania
 dostateczny plus (+dst; 3,5): student w stopniu zadowalającym opanował treści nauczania
 dostateczny (dst; 3,0): student w stopniu dostatecznym opanował treści nauczania
 niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował 60% treści nauczania